

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VESITALOUSASIOISTA ANNETUN
VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA****Pääasiallinen sisältö**

Ehdotetussa asetuksessa tarkistettaisiin vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen (1560/2011), jäljempänä vesitalousasetus, säännösten, joissa mainitaan lupaviranomainen, aluehallintovirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, terminologia vastamaan 1.1.2026 voimaan tulevaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaation muutosta. Lisäksi tehtäisiin luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksista johtuvat tarkistukset asetuksen lakiviittauksiin.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Valtion aluehallintouudistusta koskevaan lainsäädäntökokonaisuuteen (HE 13/2025 vp) liittyvä vesilain muuttamisesta annettu laki (572/2025) tulee voimaan 1.1.2026. Vesilain muuttamisesta annetulla lailla vesilain (587/2011) lupaviranomaista, aluehallintovirastoa ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta koskevien säännösten terminologia on muutettu vastaamaan 1.1.2026 voimaan tulevaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaation muutosta (laki Lupa- ja valvontavirastosta 530/2025).

Vesilain nojalla vesitalousasioista annettuun valtioneuvoston asetukseen tulee tehdä vastaavat terminologiset muutokset, jotta asetuksen sääntely vastaa terminologiaaltaan 1.1.2026 voimaan tulevaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaation muutosta.

Vesilain 11 luvun 3 §:n (766/2019) 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Vesilain 15 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä päätöksen jäljennöksen toimittamisesta viranomaisille.

2. Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu oikeusministeriössä ja se on tarkastettu ministeriön laintarkastuksessa.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Voimassa oleva vesitalousasetus on annettu 3 päivänä toukokuuta 2012.

Vesitalousasetuksen 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa viitataan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) ja 5 kohdassa maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999).

Vesitalousasetuksen 2 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelyn osalta muun muassa lupahakemusasiakirjoista, päätöksen toimittamisesta viranomaisille ja päätösjäljennöksen toimittamisesta kiinteistörekisterin pitäjälle.

Asetuksen 20 §:n mukaan lupahakemus ja sen liitteet on toimitettava lupaviranomaiselle kolmena kappaleena. Lupaviranomainen voi pyytää tarvittaessa lisäkappaleita hakemuksesta, jos se on tarpeen asian kuuluttamisen ja lausuntojen pyytämisen vuoksi tai muusta perustellusta syystä. Jos hakija ei ole lupaviranomaisen asettamassa määräajassa toimittanut hakemusasiakirjoja riittävän useana kappaleena, lupaviranomainen huolehtii asiakirjojen jäljentämisestä hakijan kustannuksella. Jos kysymyksessä on vaikeasti jäljennettävä kartta tai piirros taikka muu asiakirja, lupaviranomaisen ei tarvitse sitä jäljentää. Tällöin asiakirjaa tiedoksi annettaessa on ilmoitettava, että asiakirja pidetään nähtävänä lupaviranomaisen määräämässä paikassa.

Asetuksen 22 §:n mukaan aluehallintoviraston, Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden on lähetettävä vesilain nojalla antamansa päätös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja niille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto, sekä Suomen ympäristökeskukselle. Vaasan hallinto-oikeuden on lisäksi lähetettävä päätös aluehallintovirastolle ja korkeimman hallinto-oikeuden Vaasan hallinto-oikeudelle ja aluehallintovirastolle.

Asetuksen 23 §:n mukaan aluehallintoviraston on vesilain 17 luvun 6 §:ssä mainitussa tarkoituksessa lähetettävä kiinteistörekisterin pitäjälle jäljennös vesilain 17 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä kiinteistötietojärjestelmään merkittäväksi, kun päätös on saanut lainvoiman tai aluehallintovirasto on vesilain 15 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla saanut tiedon tuomioistuimen lainvoimaisesta ratkaisusta valitusasiassa. Jäljennökseen on liitettävä kartta, johon kysymyksessä oleva alue on merkitty.

Ehdotetussa asetuksessa muutettaisiin edellä mainittujen vesitalousasetuksen säännösten, joissa mainitaan lupaviranomainen, aluehallintovirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, terminologia vastamaan 1.1.2026 voimaan tulevaa

valtion aluehallinnon viranomaisorganisaation muutosta. Lisäksi tehtäisiin luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksista johtuvat tarkistukset edellä mainittuihin asetuksen lakiviittauksiin.

4. Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutoksen myötä vesitalousasetuksen sääntely vastaisi terminologialtaan 1.1.2026 voimaan tulevaa valtion aluehallinnon viranomaisorganisaation rakennetta.

5. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta ei pyydetty lausuntopalautea. Ehdotetut muutokset ovat viranomaisrakenteen uudistukseen sekä uusiin säädöksiin liittyviä terminologisia muutoksia.

6. Säännöskohtaiset perustelut

Asetuksen 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetään vesitaloushanketta koskevassa hakemuksessa lisäksi tarpeen mukaan esitettävästä selvityksestä vesilain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitetuista vesiluontotyypeistä sekä suojelualueista ja muista luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla suojelluista kohteista ja arvio hankkeen vaikutuksista niihin. Luonnonsuojelulaki (9/2023) tuli voimaan 1.6.2023 ja sillä kumottiin luonnonsuojelulaki (1096/1996). Säädösviittauksen numero muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa luonnonsuojelulakia. Luonnonsuojelulain (9/2023) siirtymäsäännösten (139–142 §) mukaan aiemman luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla suojeltuihin kohteisiin sovelletaan uuden lain säännöksiä, jolloin viittaus uuden lain säännöksiin kattaa myös aiemman lain nojalla suojellut kohteet.

Asetuksen 2 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään vesitaloushanketta koskevassa hakemuksessa lisäksi tarpeen mukaan esitettävästä selvityksestä muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitetuista kohteista sekä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla suojelluista ja muista niihin rinnastettavista kohteista sekä arvio hankkeen vaikutuksista niihin.

Rakentamislaki (751/2023) tuli voimaan 1.1.2025. Samassa yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslaista kumottiin rakentamisen säädökset, ja voimaan jääneen lain nimike muutettiin alueidenkäyttölainsiksi. Voimassa oleva 5 kohdan viittaus maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla suojeltuihin ja muihin niihin rinnastettaviin kohteisiin on tarkoittanut ennen muuta kaavamääräyksiin perustuvaa suojelua, josta säädetään nykyään alueidenkäyttölainsäädännössä. Säädösviittaus maankäyttö- ja rakennuslakiin

muutettaisiin sen vuoksi viittaukseksi alueidenkäyttölakiin (132/1999), mikä vastaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Asetuksen 20 §:ssä säädetään lupahakemusasiakirjoista. Lupaviranomainen muutettaisiin tehtävän siirtämisen takia Lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi tehtäisiin kaksi kielenhuollollista tarkistusta.

Asetuksen 22 §:ssä säädetään päätöksen toimittamisesta viranomaisille. Tehtävien siirtämisen takia aluehallintovirasto muutettaisiin Lupa- ja valvontavirastoksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin vesitaloustehtäviä tai kalataloustehtäviä hoitavaksi elinvoimakeskukseksi.

Asetuksen 23 §:ssä säädetään päätösjäljennöksen toimittamisesta kiinteistörekisterin pitäjälle. Aluehallintovirasto muutettaisiin tehtävän siirtämisen takia Lupa- ja valvontavirastoksi. Lisäksi tehtäisiin kielenhuollollinen selvennys poistamalla turha viittaus vesilain 17 luvun 6 §:ssä säädettyyn tarkoitukseen.

7. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vesitalousasioista annetun valtioneuvoston muuttamisesta.